

Številka: 092-16/2024-30
Datum: 27. 11. 2025

Vlada Republike Slovenije
Dr. Robert Golob, Predsednik Vlade
Gregorčičeva ulica 20–25
1000 Ljubljana

Zadeva: Zaskrbljenost zaradi predvidenih učinkov implementacije Mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM) na naraščanje cen gnojil

Spoštovani predsednik vlade, dr. Robert Golob,
Spoštovana ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ga. Mateja Čalušič

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije izraža resno zaskrbljenost zaradi skorajšnje uveljavitve Mehanizma za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM), ki bo s 1. 1. 2026 v celoti stopil v veljavo. Med surovinami, ki bodo predmet obdavčitve zaradi ogljičnega odtisa, so tudi mineralna gnojila, ki so za slovensko kmetijstvo ključnega pomena.

Že v zadnjih letih se soočamo z izrazitim nihanjem in rastjo cen gnojil. Med epidemijo Covid-19 so cene močno zanihale navzgor, se nato nekoliko stabilizirale in sedaj kažejo konstanten trend rasti. Po podatkih Agridata.EC so se od polovice leta 2020 do novembra 2025 ravni cen ključnih surovin občutno povišale:

- fosfor za +107 %,
- dušik za +97 % in
- kalij za +48 %.

Samo v letu 2025 so se cene fosforja in kalija dvignile za dodatnih 11 %.

Kmetijstvo sodi med energetske intenzivne panoge, na katero odločilno vplivajo cene goriv, električne energije, kemijske industrije, fitofarmaceutskih sredstev in gnojil. Inflacijski pritiski v zadnjih letih so se močno odrazili prav na teh vhodnih stroških. Vzporedno pa se je okrepila tudi konkurenca na enotnem evropskem trgu, na slovenskega kmeta pa negativno vplivajo še vojna v Ukrajini, geopolitične napetosti ter trgovinski spori med ZDA in EU.

Po različnih ocenah bo uvedba mehanizma CBAM dodatno povečala stroške proizvodnje gnojil v EU in s tem tudi njihove cene. Zlasti opozarjamo na analize organizacije Copa-Cogeca, da se povišanje cene uree ocenjuje v razponu med 60 in 140 EUR/t. Poleg tega je že zaznavno postopno ustavljanje uvoza določenih vrst gnojil, kar zmanjšuje ponudbo na trgu. Nadaljnja omejitev razpoložljivosti bi lahko cene še dodatno potisnila navzgor in povzročila resna pomanjkanja, kar bi močno ogrozilo stabilnost in produktivnost kmetijske proizvodnje.

V luči navedenega nas zanima:

Ali Vlada Republike Slovenije predvideva ukrepe za omilitev učinkov pričakovane rasti cen gnojil, ki bi kmete zaščitili pred dodatnimi stroškovnimi pritiski?

Ali so v obravnavi alternativni mehanizmi ali programi za zmanjševanje ogljičnih izpustov v kmetijstvu na način, da ne bi dodatno obremenjevali kmetijskih gospodarstev?

Kako namerava vlada zagotoviti konkurenčnost slovenskega kmetijstva v obdobju po uvedbi CBAM, zlasti ob že prisotnih izzivih zaradi manjše kupne moči kmetov, nihanj na trgih in neugodnih geopolitičnih dejavnikov?

Kmetijstvo kot strateška panoga potrebuje predvidljivo, stabilno in vzdržno okolje. Prepričani smo, da je pravočasno ukrepanje ključno, da preprečimo dodatne šoke in ohranimo prehransko varnost ter vitalnost slovenskega podeželja.

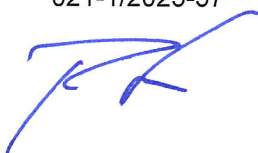
Zahvaljujemo se vam za pozornost in pričakujemo vaše odgovore ter usmeritve glede nadaljnjih korakov države na tem področju.

Lep pozdrav,

Pripravil:
Gregor Perič

Martin Mavsar,
direktor

Po pooblastilu št.:
021-1/2025-57

dr. Jože Podgoršek,
predsednik

Poslano:

- Vlada Republike Slovenije, Gregorčičeva ulica 20-25, Ljubljana, gp.kpv@gov.si

Poslano po vsebini:

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Dunajska c. 22, Ljubljana, gp.mkgp@gov.si